

WWF Magyarország
Álmos vezér útja 69/a
Budapest, 1141
Adószám: 18226814-2-42

Tel: (1) 214 5554
panda@wwf.hu
www.wwf.hu

Lázár János
építési és közlekedési miniszter részére
Építési és Közlekedési Minisztérium
Tárgy: vélemény

Tisztelt Miniszter Úr!

A WWF Magyarország Alapítvány "A településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról" szóló jogszabálytervezet kapcsán az alábbi véleményt adja.

Javaslatunk a 42. § (2)-hoz:

Korábbi javaslatunkat fenntartva újból felhívjuk a figyelmet, hogy az országos ökológiai hálózat nem elégséges természetvédelmi korlátozás tekintettel arra, hogy ez egy területrendezési kategória, melyről a 2018. évi CXXXIX. törvény rendelkezik. A WWF Magyarország támogatja a hálózat szerepeltetését, azonban tekintettel arra, hogy a hálózatba tartozó területek kijelölésének és módosításának eljárása megengedőbb, mint – a hálózattal egyébként legnagyobbbrészt átfedő – védett természeti területek, Natura 2000 területek és a Ramsari Egyezmény alapján kijelölt területek, így kérjük utóbbi védelmi kategóriákkal kiegészíteni a kormányrendeletet. Mindez pusztán technikai módosítást jelent, mivel rendkívül kevés az át nem fedő területek aránya, érdemi korlátozás így nem keletkezik, azonban az eltérő funkció és eljárások miatt a védelmi kategóriák felsorolása álláspontunk szerint elengedhetetlen.

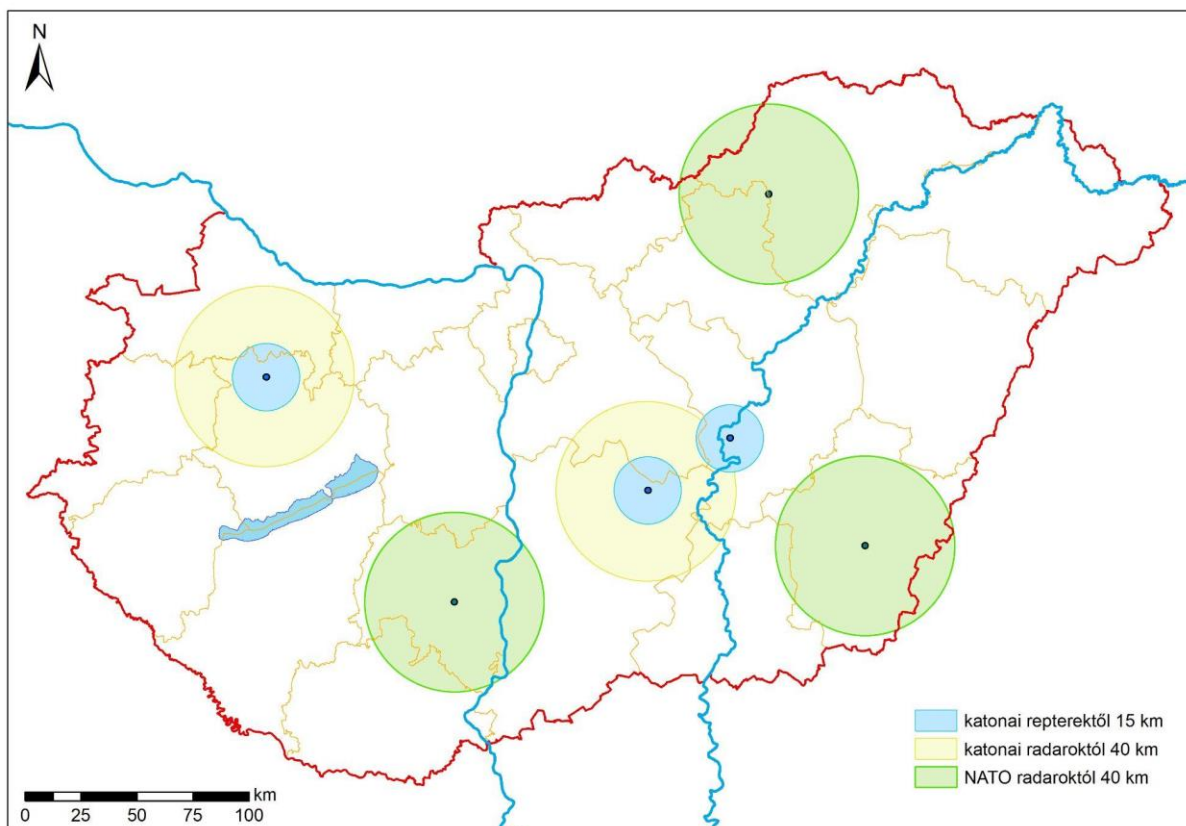
A szélerőművekkel kapcsolatos legfontosabb természetvédelmi problémát a denevér- és madárütkezések jelentik. Bár ez a probléma sajnos nem küszöbölhető ki teljesen, azonban átgondolt tervezéssel mérsékelhetőek a károk. Kiemelten fontos lenne megvizsgálni azokat a védelem alatt nem álló területeket, melyek a madárvonulás útvonalába esnek. Ilyenek hazánkban jellemzően a vizesélőhelyek, függetlenül attól, hogy védelem alatt állnak-e.

A vizsgálathoz szükséges adatokkal ismereteink szerint a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület rendelkezik, feltétlenül javasoljuk a szervezet megkeresését és az adatok alapján vonulási térkép elkészítését, melyek a szélerőművek elhelyezésének korlátozásához adhat alapot.

Javaslatunk a 42. § (3)-hoz:

A szigorú puffertávolságok bevezetése helyett egy sokkal rugalmasabb megközelítést javasolunk, amely az egyedi értékelésre alapul. Ahogy a csatolt térképen is látszik, a jelenlegi javaslat az ország több, mint negyedét kizárná a lehetséges helyszínek közül, beleértve a, magasabb szélenergia potenciállal rendelkező észak-nyugati országrész jelentős részét.

Fontosnak tartjuk, hogy a szabályozás egyensúlyt teremtsen a nemzetbiztonsági szempontok és a megújuló-energiatermelés között. Ennek eléréséhez a szélerőművek negatív (zavaró) hatásait minimalizálni, ezzel párhuzamosan a radarok technológiai színvonalát, az azzal összefüggő eljárásokat pedig fejleszteni szükséges. Alábbiakban összegyűjtöttünk és röviden bemutatunk néhány követendő nemzetközi gyakorlatot:

Az Egyesült Királyság Védelmi Minisztériuma sokkal rugalmasabb megközelítést alkalmaz. A katonai radarok esetében a szélturbinákat egyedi elbírálás során értékelik és a rögzített távolság helyett előnyben részesítik a radarvédelmi technikákat pl. szoftverfrissítés, a radarszektorok kitakarása, vagy akár a turbinák működésének korlátozását bizonyos körülmények között.

Észtországban 150 m magasságig a radarok szomszédságában is engedték az új szélturbinák létesítését. Miután a radarokat korszerűsítették, 2021-től a magassági korlát csak a radarállomások 15 km-es körzetében maradt meg továbbra is.

Finnországban [jelenleg is dolgozik](#) egy miniszterközi tanács olyan megoldásokon, amelyekkel Kelet-Finnországban is lehetővé teszik a szélenergia fejlődését, amelyet jelenleg a honvédelmi korlátozások erősen limitálnak. Habár nem példaértékű, de Litvániában a legszigorúbb esetben is a radarok 30 km-es körzetében tiltják a szélturbinák építését.

Németországban a szigorú puffertávolságok helyett szintén egyedi, műszaki értékelésekre és radarmodellezésre támaszkodó elbírálási eljárást alkalmaznak. A katonai radaroktól való tipikus védőtávolság jellemzően 15-20 km körül mozog, de egyes területeken egyéb technológiai beavatkozásoknak köszönhetően ennél is alacsonyabb távolságokat alkalmaznak.

Hollandiában is a 15-20 km-es puffertávolság a jellemző a katonai radaroktól, de más országokhoz hasonlóan radar működését elősegítő intézkedéseket alkalmaznak a szélerőművek és a radarrendszerek együtt működésének elősegítése érdekében.

Az Egyesült Államokban sincs rögzített puffertávolság, a Szövetségi Légügyi Hivatal (FAA) a katonai létesítmények közelébe eső szélerőműves projektek esetében a fejlesztőkkel együttműködve dolgoznak ki kölcsönösen működő megoldást. Sok esetben a radarrendszerek korszerűsítésére helyezik a hangsúlyt és radar elnyelő anyagokkal vonják be a turbinákat vagy „radarárnyékszónákat” hoznak létre.

Javaslatunk a 43. § (1)-hoz:

A paragrafusban megfogalmazott elvárás miszerint: *“a napelemek a közterületről nem láthatóan helyezhető el”* véleményünk szerint a gyakorlatban nem megvalósítható és túlzó mértékben korlátozza az NEKT-ben lefektetett nemzeti klímacélokot. A szabály teljeskörű betartásához minden esetben egyedi térinformatikai láthatósági vizsgálat elvégzésére volna szükség, amely többlet költséggel és idővesztéssel járna. Emellett az orografikusan heterogén településeken pl. Pécs, Esztergom, Budapest stb. A szabály alkalmazása az alacsonyabban lévő épületek esetében erősen diszkriminatív is lenne, hiszen a magasabban fekvő közterületekről minden lapostetős felületre vagy az épület mellett elhelyezés esetében a telekre rá lehet látni.

Továbbá a szabályozás ebben a formájában csak fokozná a magyar energiarendszer legnagyobb problémáját, azaz a hálózati kapacitások szűkösségét, hiszen az városi környezetben lévő épületek, lakóházak tetőszerkezetén telepített napelemek működésük során a megtermelt villamos energiával a közcélú hálózat felhasználása nélkül lennének képesek ellátni az épületben lévő fogyasztókat.

Az egyértelműség kedvéért javasoljuk, hogy lapos tető esetében a kelet-nyugati tájolású napelemeket minden esetben tegyék lehetővé, mivel annak kialakítása nem tér el jelentősen az épület eredeti geometriájától.

Javaslatunk a 43. § (5)-hoz:

A napelem inverterekre és a napkollektorok puffertartályának elhelyezésére vonatkozó elsősorban szubjektív esztétikai szempontokon nyugvó szabálytervezet, a jelenlegi energiaválságos és a klímaváltozás negatív hatásaival egyre inkább terhelt időszakban nem tartjuk indokoltnak. Tekintve az inverterek kivitele és megjelenése, összehasonlítva az igen népszerű és gyorsuló ütemben terjedő hőszivattyúk kültéri egységeivel esztétikailag nem markánsabbak. A puffertartály elhelyezése esetében pedig a nagy hőveszteségek miatt a gazdaságosság miatt nem jellemző a kültéri telepítés. Javasoljuk, tehát, hogy az országos szabályozásban a paragrafusban szereplő szempontok ne kerüljenek be. Véleményünk szerint a településképet érintő részlet szabályozásokat minden esetben helyi hatáskörben érdemes tartani.

Kérjük javaslataink, észrevételeink figyelembevételét és "A településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról" szóló jogszabálytervezetnek a fentiek szerinti átdolgozását.

Budapest, 2024. szeptember 30.

Tisztelettel:

Sipos Katalin
igazgató

WWF Magyarország Alapítvány

WWF Hungary Foundation
H-1141 Budapest
Álmos vezér útja 69/A
Hungary